

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ ÜLKE RAPORU

GENEL BİLGİLER

COĞRAFİ KONUM

Amerika Birleşik Devletleri, Kuzey Amerika kıtasında yer almakta olup, Kuzey Atlantik Okyanusu ile doğuda ve Kuzey Pasifik Okyanusu ile batıda geniş kıyı şeritlerine sahiptir. Ülkenin kuzey sınırı Kanada ile, güney sınırı ise Meksika ile yapılmaktadır. Bu stratejik coğrafi konum, Amerika Birleşik Devletleri'ne, iklim çeşitliliği ve doğal kaynakların zenginliği açısından önemli avantajlar sunmaktadır. Ülkenin doğu ve batı kıyıları, uluslararası ticaret ve ulaşım açısından kritik rol oynayan limanlar ve deniz yollarını barındırır. Ayrıca, Amerika Birleşik Devletleri'nin geniş kara sınırları, hem soğuk iklim bölgelerinden sıcak ve tropikal alanlara kadar çeşitli ekosistemlerin varlığını mümkün kılmaktadır. Bu coğrafi çeşitlilik, ülkenin ekonomik, çevresel ve stratejik planlamaları üzerinde belirleyici etkiler yaratmaktadır.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Amerika Birleşik Devletleri, federal bir cumhuriyet olup, çoğulcu demokrasiye dayalı bir başkanlık sistemi ile yönetilmektedir. Ülke, 50 eyalet ve başkent Washington D.C. (District of Columbia) olmak üzere iki ana yönetim biriminden oluşur. Federal yapı çerçevesinde, federal yönetim ile eyalet yönetimleri arasındaki görev, yetki ve sorumluluklar Amerika Birleşik Devletleri Anayasası tarafından belirlenmiştir ve kuvvetler ayrılığı ilkesi geçerlidir.

ABD Başkanı, yürütme yetkisini elinde bulundurarak, federal hükümet kurumları ve kuruluşları için politika oluşturur ve bu politikaların uygulanmasını denetler. Başkan ayrıca, gümrük, vergi ve diğer ticari konularda karar alma yetkisine sahiptir.

ABD Kongresi, iki yasama organından oluşur: Senato ve Temsilciler Meclisi. Senato, her eyaletten 2 temsilci olmak üzere toplam 100 üyeden oluşur. Temsilciler Meclisi ise, 435 üyeden oluşur ve üyelerin görev süresi 2 yıldır.

ABD'nin 50 eyaleti şunlardır: Alabama, Alaska, Arizona, Arkansas, California, Colorado, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Hawaii, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New Mexico, New York, North Carolina, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, South Carolina, South Dakota, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginia, Washington, West Virginia, Wisconsin ve Wyoming.

Washington D.C., ülkenin federal bölgesi olup, özel bir yönetim statüsüne sahiptir.

DOĞAL KAYNAKLAR

Amerika Birleşik Devletleri'nin toprakları, çeşitli kullanım alanlarına bölünmüştür: %5'i şehirler ve yollar, %26'sı ekilebilir araziler, %21'i ormanlık alanlar ve %21'i diğer bölgeler tarafından kaplanmaktadır. Ülkenin geniş ve çeşitli topografyası, çöl, dağ ve ormanların yanı sıra çok sayıda iklim tipini de içermektedir. Michigan ve Superior gölleri, toplamda 50.000 km²'lik bir alanı kaplayan büyük su kütleleridir. Ayrıca, Missouri (4.090 km) ve Mississippi (3.770 km) nehirleri, ABD'nin en uzun akarsularıdır.

Doğal afetler açısından, ABD çeşitli risklerle karşı karşıyadır. Tropikal fırtınalar, Haziran'dan Kasım sonuna kadar Florida ve Körfez kıyısında ciddi zararlara ve su baskınlarına neden olmaktadır. Batı kıyılarında, özellikle Kaliforniya'da, sık sık depremler ve sarsıntılar yaşanmaktadır. Batı eyaletlerinde her yıl büyük orman yangınları meydana gelmekte ve geniş orman alanları tahrip olmaktadır. Orta Amerika'daki eyaletler ise şiddetli kasırgalar nedeniyle büyük risk altındadır. Ayrıca, doğu kıyılarında bazı yıllarda su krizleri yaşanabilmektedir. Bununla birlikte, ABD, doğal afetlere karşı etkili bir erken uyarı ve acil yardım sistemi ile bu tür olayların etkilerini azaltmayı başarmıştır.

ABD'nin zengin doğal kaynakları arasında kömür, bakır, kurşun, molibden, fosfat, uranyum, boksit, altın, demir, civa, nikel, gümüş, tungsten, çinko, petrol ve doğal gaz yer almaktadır. Çevre bilincinin artmasıyla birlikte, hava ve su kirliliğine karşı alınan önlemler ve koruma düzenlemeleri, su ve hava kalitesini önemli ölçüde iyileştirmiştir. Özellikle, havadaki karbon monoksit ve sülfür dioksit seviyeleri, 1970'lere kıyasla belirgin şekilde azalmıştır.

GENEL EKONOMİK DURUM

Dünya genelinde serbest piyasa ekonomilerinin en belirgin örneği olarak kabul edilen Amerika Birleşik Devletleri ekonomisi, üretim ve hizmetlerin büyük ölçüde özel sektör tarafından sağlandığı ve tüketildiği bir yapıya sahiptir. Kamu sektörü, Amerikan ekonomisinde dünya çapında nadir görülen bir oranda düşük bir paya sahiptir.

Amerikan ekonomisinin temel yapı taşlarından biri, ülkenin zengin doğal kaynaklarıdır; verimli topraklar, geniş mineral rezervleri, uygun iklim koşulları ve diğer doğal kaynaklar, ekonomik büyüme için son derece elverişli bir ortam sunmaktadır. Diğer bir temel unsur ise nitelikli işgücüdür. ABD, özellikle iletişim ve bilgi teknolojileri alanında, "uyum sağlama yeteneği yüksek" ve yetenekli işgücünün eğitime büyük önem vermektedir. "Beyin göçü" olarak bilinen süreçte, bilim ve teknoloji alanında eğitim almış yetenekli gençlerin ABD ekonomisine kazandırılması, ekonomik ve teknolojik sorunların çözümünde anahtar rol oynayan bir strateji olarak değerlendirilmektedir.

2023 yılında cari fiyatlara göre, 27 trilyon dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2024 yılında 29 trilyon dolar olması beklenmektedir. ABD, cari fiyatlara göre, 2023 yılı itibarıyla 196 ülke arasında dünyanın 1. büyük ekonomisidir.

2023 yılında sabit fiyatlara göre %2,5 oranında büyümesi beklenen GSYİH'nın, 2024 yılında %2,7 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

DIŞ TİCARET

GENEL DURUM

* 1000 Dolar	2019	2020	2021	2022	2023
İhracat	1,642.820.352	1.424.934.919	1.754.300.368	2.062.937.261	2.019.159.665
İthalat	2.563.536.173	2.406.931.650	2.935.314.152	3.375.948.186	3.172.533.052
Hacim	4,206.356.525	3.831.866.569	4.689.614.520	5.438.885.447	5.191.692.717
Denge	-920.715.821	-981.996.731	-1.181.013.784	-1.313.010.925	-1153.373.387

*: TradeMap Mirror Data

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER * 1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2021	2022	2023	%
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; mineral	240.348.491	378.564.312	323.170.542	16,01
84	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	209.410.339	229.594.065	233.009.959	11,54
85	Elektrikli makine ve ekipmanlar ve bunların parçaları; ses kayıt cihazları ve çoğaltıcıları, televizyon	185.778.022	197.748.997	200.654.689	9,94
87	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parçaları ve aksesuarları	122.827.854	134.886.249	152.826.672	7,57
88	Uçak, uzay aracı ve bunların parçaları	89.518.426	102.849.540	124.909.470	6,19

Kodu	Açıklama	2021	2022	2023	%
90	Optik, fotoğrafik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi	91.627.571	99.053.192	105.107.609	5,21
30	Eczacılık ürünleri	77.849.066	83.492.755	90.308.213	4,47
39	Plastikler ve bunlardan mamul ürünler	74.313.449	83.283.461	77.796.411	3,85
71	Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kaplanmış metaller	82.367.398	92.470.876	76.672.348	3,80
99	Başka yerde belirtilmeyen emtialar	49.130.835	62.957.556	67.359.995	3,34
29	Organik kimyasallar	43.083.944	51.063.345	51.730.963	2,56
38	Çeşitli kimyasal ürünler	36.893.596	41.189.143	38.635.587	1,91
12	Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler; endüstriyel veya tıbbi	33.042.608	40.194.577	33.904.016	1,68
10	Tahıllar	30.352.567	31.578.972	23.343.580	1,16
73	Demir veya çelikten mamuller	19.291.439	22.006.888	22.722.824	1,13
02	Et ve yenilebilir sakatat	22.124.262	23.344.302	21.807.421	1,08
72	Demir ve çelik	18.675.764	20.891.807	20.463.485	1,01
23	Gıda endüstrilerinden kalanlar ve atıklar; hazırlanmış hayvan yemi	13.119.396	14.756.163	15.822.093	0,78
28	İnorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri	13.499.059	16.837.864	15.010.743	0,74
48	Kağıt ve mukavva; kağıt hamurundan, kağıttan veya mukavvadadan mamuller	15.357.618	16.984.547	14.967.434	0,74
	DİĞERLERİ	1.468.611.704	319.188.650	308.935.611	15,30
	TOPLAM	1.754.300.368	2.062.937.261	2.019.159.665	

*: TradeMap Mirror Data

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2021	2022	2023	%
85	Elektrikli makine ve ekipmanlar ve bunların parçaları; ses kayıt cihazları ve çoğaltıcıları, televizyon	415.442.291	477.145.907	463.363.545	14,61
84	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	427.918.555	475.932.653	459.195.220	14,47
87	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve	282.898.550	329.648.232	381.037.566	12,01

Kodu	Açıklama	2021	2022	2023	%
	bunların parçaları ve aksesuarları				
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler, mineral	225.121.448	322.698.860	266.592.032	8,40
30	Eczacılık ürünleri	149.410.420	164.993.417	177.848.476	5,61
99	Başka yerde belirtilmeyen emtialar	120.523.238	117.234.923	124.977.171	3,94
90	Optik, fotografik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi	105.979.496	115.032.958	118.320.238	3,73
71	Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, metal kaplamalı	95.969.683	96.960.127	89.549.261	2,82
39	Plastikler ve bunlardan mamul ürünler	82.383.519	89.879.630	72.346.644	2,28
94	Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, yastıklar ve benzeri doldurulmuş mobilyalar	81.318.355	86.736.616	69.006.761	2,18
29	Organik kimyasallar	64.624.866	75.919.212	66.588.583	2,10
73	Demir veya çelikten mamul ürünler	47.929.454	61.174.666	53.264.867	1,68
61	Örme veya tığ işi giyim eşyaları ve giyim aksesuarları	52.249.668	60.784.841	45.244.512	1,43
95	Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri; bunların parçaları ve aksesuarları	51.736.985	55.201.125	44.448.292	1,40
62	Örülmemiş veya tığ işi olmayan giyim eşyaları ve giyim aksesuarları	35.037.691	44.567.971	36.346.897	1,15
40	Kauçuk ve bunlardan mamul ürünler	41.006.678	40.432.341	34.843.081	1,10
72	Demir ve çelik	38.904.135	44.933.026	33.156.047	1,05
22	İçecekler, içkiler ve sirke	30.975.074	33.727.111	30.960.904	0,98
88	Uçak, uzay aracı ve bunların parçaları	25.494.149	27.148.868	30.158.075	0,95
76	Alüminyum ve bunlardan mamul ürünler	28.738.897	36.664.809	28.296.236	0,89
	DİĞERLERİ	531.651.000	619.130.893	546.988.644	17,24
	TOPLAM	2.935.314.152	3.375.948.186	3.172.533.052	

*: TradeMap Mirror Data

BAŞLICA ÜLKELER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2021	2022	20223	%
Kanada	307.758.093	354.993.501	352.842.805	17,47
Meksika	276.491.020	324.377.863	323.227.913	16,01
Çin	151.442.173	153.837.091	147.805.636	7,32
Hollanda	53.080.078	72.889.513	82.188.781	4,07
Almanya	65.332.518	72.922.330	76.699.257	3,80
Japonya	74.564.692	80.317.146	76.165.162	3,77
Birleşik Krallık	61.425.144	77.300.938	74.089.917	3,67
Kore Cumhuriyeti	65.942.401	71.470.416	64.836.374	3,21
Fransa	30.598.606	46.943.573	45.257.659	2,24
Brezilya	46.934.960	53.577.707	44.807.817	2,22
Singapur	35.285.466	46.186.529	42.446.974	2,10
Hindistan	40.052.173	47.332.210	40.116.581	1,99
Taipei, Çin	36.837.943	43.712.824	39.776.336	1,97
Belçika	33.720.951	35.527.708	38.828.704	1,92
Avustralya	26.454.062	30.209.759	33.678.509	1,67
İtalya	21.722.604	27.417.614	28.933.115	1,43
İsviçre	23.683.408	36.972.876	27.956.452	1,38
Hong Kong, Çin	29.894.022	25.853.086	27.768.196	1,38
İspanya	16.332.145	26.479.751	25.001.171	1,24
Birleşik Arap Emirlikleri	17.064.138	20.853.548	24.857.112	1,23
DİĞERLERİ	1.414.616.597	1.649.175.983	1.617.284.471	80,10
TOPLAM	1.754.300.368	2.062.937.261	2.019.159.665	

*: TradeMap Mirror Data

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2021	2022	2023	%
Meksika	388.319.850	459.205.003	480.080.423	15,13
Çin	540.073.411	575.710.081	448.035.941	14,12
Kanada	366.473.071	448.335.040	431.195.849	13,59
Almanya	138.230.318	150.461.562	163.080.742	5,14
Japonya	139.112.448	154.445.767	151.580.612	4,78
Kore Cumhuriyeti	98.775.765	120.872.022	119.725.058	3,77
Vietnam	108.179.712	135.876.564	118.940.929	3,75
Taipei, Çin	80.659.450	96.075.321	89.918.875	2,83
Hindistan	76.929.738	90.992.157	87.284.471	2,59
İrlanda	74.026.921	82.505.724	82.714.948	2,61
İtalya	63.016.478	71.904.369	75.207.601	2,37
Birleşik Krallık	57.486.135	65.406.654	65.487.117	2,06
Fransa	51.501.811	59.106.519	58.927.206	1,86
Tayland	50.410.551	63.012.091	58.684.939	1,85
İsviçre	63.845.721	60.250.239	52.900.089	1,67
Malezya	57.759.468	56.896.741	47.328.326	1,49

Ülkeler	2021	2022	2023	%
Brezilya	32.822.485	41.370.532	40.998.269	1,29
Singapur	29.910.096	32.145.061	40.711.733	1,28
Hollanda	36.008.503	35.636.219	39.378.509	1,24
Endonezya	28.935.394	37.263.065	28.101.215	0,89
Diğerleri	452.836.826	538.477.455	520.351.415	16,40
TOPLAM	2.935.314.152	3.375.948.186	3.172.533.052	

*: TradeMap Mirror Data

TÜRKİYE İLE TİCARET

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2019	2020	2021	2022	2023
İhracat	8.971.874	10.183.213	14.719.306	16.882.282	14.825.747
İthalat	11.847.481	11.525.182	13.148.129	15.228.578	15.777.556
Hacim	20.819.355	21.708.395	27.867.435	32.110.860	30.603.303
Denge	-2.875.607	-1.341.969	1.571.177	1.653.704	-951.809

TÜRKİYE'NİN İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2021	2022	2023	%
71	Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, metal kaplamalar	1.303.474	1.744.572	1.567.573	10,57
84	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	1.259.083	1.365.966	1.551.564	10,47
85	Elektrikli makine ve ekipmanlar ve bunların parçaları; ses kayıt cihazları ve çoğaltıcıları, televizyon	415.488	595.223	938.579	6,33
87	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parçaları ve aksesuarları	1.124.168	1.317.942	925.518	6,24
57	Halılar ve diğer tekstil zemin kaplamaları	1.195.674	843.775	821.462	5,54
25	Tuz; kükürt; toprak ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	372.388	685.179	554.069	3,74
73	Demir veya çelikten mamuller	399.949	736.792	526.075	3,55
68	Taş, alçı, çimento, asbest, mika veya benzeri malzemelerden mamuller	564.325	559.955	465.303	3,14
20	Sebze, meyve, fındık veya diğer bitki parçalarının müstahzarları	349.193	432.842	431.072	2,91
39	Plastikler ve mamulleri	375.138	457.130	421.123	2,84
62	Örülmemiş veya tığ işi olmayan giyim eşyaları ve giyim aksesuarları	351.439	428.821	406.752	2,74
61	Örülmemiş veya tığ işi olmayan giyim eşyaları ve giyim aksesuarları	339.151	393.908	372.157	2,51
76	Alüminyum ve mamulleri	412.304	601.027	369.526	2,49

Kodu	Açıklama	2021	2022	2023	%
93	Silahlar ve mühimmat; bunların parçaları ve aksesuarları	642.198	412.735	347.739	2,35
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; mineral	274.575	601.389	301.334	2,03
63	Diğer hazır tekstil ürünleri; takımlar; kullanılmış giysiler ve kullanılmış tekstil ürünleri; paçavralar	395.524	354.002	287.597	1,94
94	Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, yastıklar ve benzeri doldurulmuş mobilyalar;	331.793	297.371	280.022	1,89
40	Kauçuk ve kauçuk ürünleri	260.271	285.211	253.430	1,71
15	Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazırlanmış yenilebilir yağlar	89.967	189.518	249.598	1,68
88	Uçak, uzay aracı ve bunların parçaları	305.592	196.067	209.839	1,42
	DİĞERLERİ	3.957.612	4.382.857	3.545.415	23,91
	TOPLAM	14.719.306	16.882.282	14.825.747	

TÜRKİYE'NİN İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

Kodu	Açıklama	2021	2022	2023	%
72	Demir ve çelik	1.777.592	1.998.961	2.015.707	12,78
84	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların parçaları	1.512.872	1.725.621	1.898.197	12,03
88	Uçak, uzay aracı ve bunların parçaları	1.391.212	547.853	1.569.185	9,95
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; mineral	1.327.614	2.081.492	1.300.939	8,25
29	Organik kimyasallar	1.030.841	1.019.784	985.819	6,25
39	Plastikler ve bunlardan mamul ürünler	720.268	956.232	948.944	6,01
90	Optik, fotoğrafik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi	704.374	757.888	893.596	5,66
85	Elektrikli makine ve ekipmanlar ve bunların parçaları; ses kayıt cihazları ve çoğaltıcıları, televizyon	542.641	700.038	842.910	5,34
30	Eczacılık ürünleri	562.181	518.952	775.623	4,92
52	Pamuk	567.434	1.170.818	702.739	4,45
08	Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; turunçgil veya kavun kabukları	235.286	422.212	464.369	2,94
87	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki taşıtlar ve bunların parçaları ve aksesuarları	230.864	296.546	294.992	1,87

Kodu	Açıklama	2021	2022	2023	%
71	Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kaplanmış metaller	208.231	365.768	281.640	1,79
38	Çeşitli kimyasal ürünler	183.471	221.807	253.106	1,60
47	Odun veya diğer lifli selülozik materyalin hamuru; geri kazanılmış (atık ve hurda) kağıt veya	157.643	271.083	248.186	1,57
23	Gıda endüstrilerinden kalan artıklar ve atıklar; hazır hayvan yemi	320.449	184.410	230.489	1,46
75	Nikel ve nikelden mamuller	99.174	144.776	177.787	1,13
73	Demir veya çelikten mamuller	103.546	130.676	139.566	0,88
12	Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler; endüstriyel veya tıbbi	146.120	151.693	136.617	0,87
44	Ahşap ve ahşaptan mamuller; odun kömürü	38.881	81.666	136.322	0,86
	DİĞERLERİ	1.287.435	1.480.302	1.480.823	9,39
	TOPLAM	13.148.129	15.228.578	15.777.556	

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

II. Dünya Savaşı sonrası dönemde, Amerika Birleşik Devletleri'nin ticaret politikaları, uluslararası ticaret ve yatırımlardaki engellerin kaldırılmasına odaklanmıştır. Bu politikalar, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) çerçevesinde şeffaf, ayrımcılık içermeyen ve kural temelli bir ticaret sisteminin oluşturulmasını hedeflemektedir. Ayrıca, ticari ortakların ABD ile mevcut ticari taahhütlerini yerine getirmesi sağlanarak, haksız dış ticaret uygulamalarından etkilenen ABD işçileri ve şirketlerinin korunması amaçlanmaktadır. Bu stratejiler, rekabet edebilirliği artırma ve ekonomik büyümeyi teşvik etme hedefleri doğrultusunda şekillendirilmektedir.

Son dönem mevzuat çalışmalarında ise, stratejik sektörlerde üretim ve tedarik zincirlerinin güvenliğine büyük önem verilmektedir. Özellikle Çin ve Rusya ile bazı ticari ve yatırım ilişkilerinin kısıtlanması, ABD'nin yenilikçiliğini artırma amacıyla öne çıkan konular arasındadır. Bu yaklaşım, ulusal güvenliği ve ekonomik bağımsızlığı güçlendirmek için atılan adımlar olarak değerlendirilmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin dış ticaret politikası, beş temel işlev üzerine odaklanmaktadır. İlk olarak, liberalizasyon amacıyla ticaret kurallarının oluşturulması ve uygulanması sağlanarak serbest ticaret teşvik edilmektedir. İkinci olarak, ihracatın artırılması ve ihracat süreçlerinin etkin bir şekilde kontrol edilmesi hedeflenmektedir. Üçüncü olarak, gümrük düzenlemeleri yapılmakta ve ithalat kaynaklı haksız rekabetin önlenmesi için önlemler alınmaktadır. Dördüncü olarak, gelişmiş ülkelerin ABD pazarına girişini kolaylaştıran düzenlemeler gerçekleştirilmektedir. Son olarak, yatırımların teşvik edilmesi ve korunması da dış ticaret politikalarının önemli bir parçasıdır. Bu işlevler, ABD'nin ekonomik çıkarlarını koruma ve küresel ticaret arenasında rekabet gücünü artırma amacını taşır. Bu işlevlerin yerine getirilmesi amacıyla;

- ABD, DTÖ çerçevesinde yürütülen çok taraflı ticaret müzakerelerinin önde gelen aktörlerinden biri olmaya devam etmektedir. Bununla beraber, Meksika ve Kanada ile Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA-1994/USMCA-2019), Orta Amerika Ülkeleri-Dominik Cumhuriyeti ile CAFTA-DR Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüktedir. CAFTA, Kosta Rika,

El Salvador, Guatemala, Honduras ve Nikaragua'ya kapsamaktadır. Diğer taraftan, ülkenin Avustralya, Bahreyn, Şili, Kolombiya, İsrail, Ürdün, Güney Kore, Fas, Umman, Panama, Peru ve Singapur ile STAsı bulunmaktadır. Serbest Ticaret Anlaşmaları hakkında detaylı bilgiye, ABD Ticaret Temsilciliği'nin <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements> adresinden ulaşılması mümkündür.

Söz konusu gelişmeler, ABD'nin ithalatında liberalizasyona yol açarken, aynı zamanda ABD mallarının üçüncü ülkelerde karşılaştığı dış ticaret engellerini ortadan kaldırarak ABD ihracatını artıracak bir ortam yaratılmasına olanak tanımaktadır. ABD, serbest ticaretin öncüsü olarak rol oynarken, ulusal çıkarlar söz konusu olduğunda kendi yasalarını ön plana çıkarmakta ve uluslararası anlaşmalar kapsamında istisnai haklarını kullanmaktadır. Bu yaklaşım, özellikle tarım ve demir-çelik sektörlerinde aşırı korumacı politikalarla yerli üreticiyi desteklemeyi hedeflemektedir.

İhracat destekleri ABD'de hem federal hem de yerel düzeyde sunulmaktadır. Federal düzeyde, Ticaret Bakanlığı, Eximbank, Küçük İşletmeler İdaresi, Tarım Bakanlığı, Denizaşırı Özel Yatırım Şirketi, Ticaret ve Gelişme Ajansı ile Dışişleri Bakanlığı tarafından sağlanan yardımlar söz konusudur. Yerel düzeyde ise, eyaletlere bağlı kurumlar tarafından teşvikler sunulmaktadır.

İhracatla ilgili karar süreçlerinde Başkan'ın İhracat Konseyi (President's Export Council) önemli bir rol oynar. Bu danışma komitesi, ABD'nin ticari performansını etkileyebilecek politikalar ve programlar hakkında tavsiyelerde bulunur, ihracatın artırılması için çalışır ve iş dünyası, sanayi, tarım ve resmi kurumlar arasındaki ticaretle ilgili sorunların çözümüne yardımcı olur.

İhracat kontrolleri, özellikle Ukrayna-Rusya savaşı sonrası büyük önem kazanmıştır. Bu kontroller, ABD Ticaret Bakanlığı'na bağlı Sanayi ve Güvenlik Birimi tarafından denetlenir ve ABD'nin teknoloji alanındaki stratejik liderliğini sürdürmesini sağlamaya yönelik düzenlemeler içerir.

Milli güvenliği tehdit edebilecek konularda önlemler alınmakta, uluslararası çalışma standartlarına uymayan işgücü kullanılarak yapılan ithalatlara engeller getirilmektedir. İthalatta haksız rekabeti önlemek amacıyla, ABD Ticaret Bakanlığı Uluslararası Ticaret İdaresi (ITA) ve bağımsız bir kurum olan Uluslararası Ticaret Komisyonu (ITC) tarafından gerekli incelemeler yapılmakta ve tedbirler alınmaktadır.

Gümrük uygulamaları açısından, İçişleri Bakanlığı'na bağlı Amerika Gümrük ve Sınır Koruma İdaresi (US Customs and Border Protection), ABD'nin en önemli kurumlarından biri olarak öne çıkmaktadır.

- ABD'nin gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelere gerçekleştirilen ithalat için ABD pazarına gümrük vergisiz giriş imkânı sağlayan tek taraflı genelleştirilmiş tercihler sistemi (GTS) uygulaması bulunmaktadır. Söz konusu rejim kapsamında 119 ülkeye çeşitli ürünlerde gümrük muafiyeti uygulamaktadır.

(<https://ustr.gov/issue-areas/trade-development/preference-programs/generalized-system-preference-gsp>)

ABD tarafından 16 Ağustos 2018 tarihinde başlatılan ve ABD Ticaret Temsilciliği tarafından yürütülen süreç sonucunda, 4 Mart 2019 tarihinde ülkemizin Gelişmiş Ülkelere Sağlanan Ticaret İmkanları (GTS) programından mezun edilmesine karar verilmiştir. Bu karar, ülkemizin ekonomik gelişmişlik düzeyinin göz önünde bulundurulmasıyla alınmıştır.

Diğer yandan, GTS programının süresi 31 Aralık 2020 itibarıyla sona ermiş olup, bu program henüz yenilenmemiştir ve Kongre'de bekleyen mevzuat tasarıları arasında yer almaktadır.

ABD, yurt dışındaki yatırımların teşvik edilmesi ve korunması amacıyla Türkiye de dahil olmak üzere birçok ülkeyle yatırım anlaşmaları imzalamıştır. Bu anlaşmalar, ithalat ve ihracat üzerinde olumlu etkiler sağlamakla birlikte, "en çok tercih edilen ülke" statüsünü de pekiştirmektedir. Ayrıca, bu anlaşmalar iş atılımlarını, uluslararası kadro transferlerini, finansal işlemleri ve bankacılık işlemlerini kolaylaştırmakta ve patent, marka ile telif haklarının korunmasını sağlamaktadır. Yabancı yatırımcılara, ABD'de yatırım yapmadan önce bu tür anlaşmaların sunduğu imkanları ve sınırlamaları dikkatlice değerlendirmeleri önerilmektedir.

GÜMRÜK TARİFELERİ

ABD gümrük vergilerine; Ticaret Bakanlığı Uluslararası Ticaret Komisyonu'na ait <https://hts.usitc.gov/current> adresinden; ilgili HS kodları bazında ulaşılabilir. "Rates of

Duty" başlığında "General" sekmesi altında yer alan oran, ürün için herhangi bir ilave önlem olmaması halinde ülkemizin de dahil olduğu üçüncü ülkeler için uygulanan vergi oranıdır. Serbest Ticaret Anlaşması yürürlükte olan ülkelere ise "Special" sekmesi altında yer alan oranlar uygulanmaktadır.

İthalatçıların, malın menşeyini kanıtlayarak ürünün hangi kategoriye girdiğini belirlemesi gerekmektedir. İthalat düzenlemeleri kapsamında, ürünlerin %38'ine tarife satırı bazında vergisiz yani "duty free" olarak pazara giriş hakkı tanınmaktadır. Öte yandan, ürünlerin %7'si yüksek vergilere tabi tutulmaktadır; özellikle tütün ve süt ürünleri bu yüksek vergilere örnek teşkil etmektedir. Ayrıca, tarife satırlarının %1,9'u için tarife kotası uygulanmaktadır.

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

ABD'de standartlar sanayi ve kamu iş birliği içerisinde tesis edilmekte olup, gönüllü standartların oluşturulması ve uygulanması konusunda American National Standards Institute (ANSI) başta olmak üzere, birçok kurum ve kuruluş yetkilidir. Bu bağlamda, ABD'de federal hükümetle özel sektör arasında önemli bir iş birliği söz konusudur. (https://www.standardsportal.org/usa_en/standards_system.aspx)

American National Standards Institute (ANSI), ABD'de standartların geliştirilmesini denetleyen özel, kar amacı gütmeyen en önemli kuruluştur. ANSI, ürün güvenliği ve kalitesini sağlamak için geniş bir sektör yelpazesinde standartlar belirler. Ayrıca, ISO platformunda uluslararası standartlara uyum sağlama amacıyla çeşitli çalışmalar yürütür. Ancak, ABD'nin teknik düzenlemeleri ve standartları, genellikle Avrupa Birliği (AB) ve uluslararası standartlardan farklılık gösterir. Bu farklılıkların başlıca nedenleri arasında ABD'nin metrik sistem yerine farklı ölçü birimlerini kullanması, elektrik altyapısındaki voltaj farklılıkları (110V) ve otoyol ile araç güvenlik standartlarındaki farklılıklar bulunmaktadır.

ANSI, 125 binden fazla şirket ve 3.5 milyondan fazla profesyonelin oluşturduğu geniş üyelik yapısı ile ABD'nin Uluslararası Standardizasyon Örgütü'ndeki (ISO) resmi temsilcisidir. ABD'nin standardizasyon sistemi genellikle gönüllülük esasına dayalıdır ve merkezi bir yapıdan ziyade, çeşitli talepler doğrultusunda şekillendirilir. Bu sistemde, federal kuruluşlar tarafından belirlenen yaklaşık 44 bin zorunlu standart ve 600 özel sektör kuruluşu tarafından geliştirilen 50 bine yakın gönüllü standart bulunmaktadır.

(www.standardsportal.org/usa_en/standards_system.aspx)

National Institute of Standards and Technology (NIST), ABD'nin en eski bilim laboratuvarı olup, teknolojik yenilikçilikte kritik bir rol oynamaktadır. NIST, sanayi tarafından oluşturulan ölçme standartlarının federal hükümetle iş birliği içinde tanımlanması, desteklenmesi ve geliştirilmesinde önemli bir görev üstlenir. Bu standartlar, farklı teknolojilerin uyumlu bir şekilde çalışmasını sağlar ve teknolojik gelişimin temelini oluşturur. ABD Ticaret Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren NIST, çeşitli sektörlerde standart oluşturma ajansları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlama konusunda kilit bir rol oynar ve standartların belirlenmesi ile kalite yönetimi sistemlerinde rehberlik eder.

Consumer Products Safety Commission (CPSC), tüketici ürünlerinin güvenliğini sağlamak amacıyla zorunlu standartlar belirleyen ve uygulayan bağımsız bir federal düzenleyici kuruluştur. CPSC, üreticilerle iş birliği yaparak gönüllü standartlar oluşturur, tüketicileri bilinçlendirir ve güvenli üretim süreçlerini teşvik eder. Ayrıca, uluslararası düzenlemeler konusunda da bilgilendirme yapar.

Standartların ihlali durumunda, CPSC şirketlere "İhlal Bildirimi" yayınlar. Bu bildirimler, geri çağırma, satışı durdurma veya üretimle ilgili düzeltici adımlar atılması gibi tavsiyelerde bulunur. Her geri çağırma duyurusunda tüketicilere yönelik çözümler de sunulur. Federal yasalar gereği, üreticiler ve ithalatçılar, ürünlerinin güvenlik gerekliliklerine uygun olduğunu kanıtlamak için test yapmalı ve sertifika düzenlemelidir. Bu sertifikaların ürün sevkiyatına eşlik etmesi ve talep üzerine perakendecilere, distribütörlere ve hükümete sunulması gerekmektedir.

Federal Drug Administration (FDA): FDA, özellikle eczacılık ürünleri, kimyasallar, medikal cihazlar, gıda ve kozmetik gibi alanlarda yaptığı düzenlemelerle kamu sağlığının korunmasından sorumludur.

United States Department of Agriculture (USDA): USDA, temel tarım ve gıda ürünlerinin gerekli güvenlik ve kalite standartlarını sağlamasına ilişkin önlemlerin alınmasını teminat altına alır ve gerekli denetimleri gerçekleştirir.

AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME

Doğru faturalandırma ve uygun paketleme, ithalat sürecinde paralel olarak yürütülen iki kritik uygulamadır. Malların sistematik bir şekilde faturalandırılması, her pakete belirli marka ve numaraların atanması ve bu bilgilerin faturalarda doğru bir şekilde yer alması, ithalatçıların gümrük işlemlerini büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır. Her paketin tek bir tür mal ile doldurulması, gümrük kontrolünü de basitleştirmektedir. Ancak, ABD gümrüklerinde paketler narkotik madde tespiti için de incelenmektedir ve şüpheli paketler tam veya yarım olarak açılabilir, bu da mallara zarar verebilir.

Bu bağlamda, tetkiki kolaylaştırmak için paletli kargo sistemi önerilmektedir. Bu yöntemde mallar paletlere yerleştirilir ve gümrük kontrolü sırasında forklifte yüklenerek hızlı bir şekilde işleme alınır. Alternatif olarak, paketin üzerinde narkotik köpeğinin geçişine yeterli boşluk bırakılması gibi yöntemler de uygulanabilir. Bu yaklaşımlar hem paketleme sürecini hem de gümrük kontrolünü daha verimli hale getirmektedir.

Birçok malın birlikte paketlenmesi halinde gümrük gözetimi altında mallar ayrılmakta veya paket en yüksek gümrük vergili ürünle dolmuş gibi değerlendirilmektedir. ABD'ye gıda ithalatında paketleme konusunda ABD Gıda ve İlaç İdaresi'nin (FDA)

<http://www.fda.gov/Food/IngredientsPackagingLabeling/default.htm> sayfasından bilgi almak mümkündür.

ABD Gümrük Kanunları, ithal edilen her malın, görünür bir yerinde, İngilizce olarak ve kalıcı bir şekilde geldiği ülkenin adının yer almasını zorunlu kılar. "Kalıcı" terimi, malın en son kullanıcıya ulaşmasına kadar olan süreyi ifade eder. Ancak bazı durumlarda, her bir mal yerine, her bir konteynerin işaretlenmesi de kabul edilebilir.

Bazı istisnalar mevcuttur: Son kullanıcısı doğrudan ithalatçı olan malların, fiziksel olarak işaretlenmesi mümkün olmayan ürünlerin, zarar görmeden işaretlenmesi mümkün olmayan malların, 20 yıldan eski ürünlerin ve konteyner işaretlenmesinin ürünün menşei yeterince gösterebildiği durumlarda markalama zorunluluğu uygulanmaz. Ayrıca, ABD mülkiyetinde bulunan mallar, vergi muafiyeti olan Amerikan balıkçılık ürünleri, ABD'den ihraç edilip geri dönen mallar ve 5 dolardan düşük değerli, gümrük girişi yapmayan malların konteynerleri de markalamadan muaf tutulur.

Gümrük İdaresi, markalanma kurallarına uymayan mallar için gümrük değerinin %10'u oranında ceza uygulayabilir. Ancak, malların gümrük idaresi gözetiminde işaretlenmesi, imha edilmesi veya ihraç edilmesi ceza uygulanmasını ortadan kaldırır.

ABD'ye ithal edilen şişeler, kavanozlar ve benzeri saklama kaplarının üzerinde, sadece kabın üretildiği ülkenin adı açıkça belirtilmelidir. İthal edilen malların ABD'de yeniden paketlenerek olması durumunda, ithalatçı malları gümrükten çektikten sonra etiketlere zarar vermeyeceğini taahhüt etmeli veya yeniden paketlemek üzere satılıyorsa markalama kurallarını paketleyenlere bildirmelidir.

Bazı ürünler için özel menşe ülke işaretleme gereklilikleri bulunmaktadır. Örneğin, demir ve çelik borular, rögar kapakları, ızgaralar ve preslenmiş gaz silindirleri, çeşitli markalama yöntemleriyle işaretlenmelidir. Ayrıca, bıçaklar, cerrahi ekipman, laboratuvar malzemeleri, basınçlı kaplar, kol saatleri, duvar saatleri ve optoelektronik aygıtlar özel etiketleme yöntemlerine tabidir.

Yanlış bilgilendirme konusuna gelince, 1946 tarihli Trade-Mark Kanunu'nun 42. maddesi, ithal edilen ürünlerin menşei hakkında yanlış belirtilmesini yasaklamaktadır. Kanunun 43. maddesinde ise, menşe ülke bilgisinin bilerek kapatılması, çıkartılması veya değiştirilmesi durumlarının hapis cezasına tabi suçlar arasında olduğu belirtilmektedir.

ABD'ye gıda ithalatında etiketleme konusunda uyulması gereken hususlarla ilgili olarak ABD Gıda ve İlaç İdaresi'nin (FDA) <https://www.fda.gov/food/guidance-documents-regulatory-informationtopic-food-and-dietary-supplements/labeling-nutrition-guidance-documents-regulatory-information> sayfasından bilgi almak mümkündür.